

derved ikke Forholdet mellem Konge og Folk blive forstyrret.

Berg: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning?

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet for en kort Bemærkning.

Berg: Vi haabe at turde gaa ud derfra; men naar man fremsætter gentagne Gange noget Saadant, der kan bruges i denne Kamp, Noget, som er positivt ulovligt, da maa man vel vide, at for at dette skal have Andet, at betyde end en blot og bar Trusel, maa der søges ndvirket anden Bestemmelse dertil. Det er denne Mistanke, man saaledes kaster ud om en Mulighed, der er en Umulighed, — det indrømmer jeg, at den er — det er denne Maade at sægte paa, som kan — det er ikke de Herrers Hensigt at ville virke derhen, men — det kan virke forstyrrende paa dette Forhold.

Formanden: Selv om man har det Syn paa Stillingen som det ærede Medlem, bør man her under Forhandlingen gaa ud fra den Forudsætning, jeg har udtalt.

N. Andersen: Der er ganske vist Ingen i denne Sal, der ikke har en levende Følelse af Dieblikkets Alvor. Stillingen er nu saaledes, at vi have Bished for, at et Flertal af dette Thing vil negte at forhandle Finantsloven, og paa den anden Side vide vi ogsaa nu, at Regjeringen er bestemt paa at svare herpaa med at opløse Thinget. Der turde derfor være den alleralvorligste Opfordring for Enhver til grundig at overveie, om der ogsaa i den bestaaende Tingens Tilstand er fuld, gyldig Grund til at gjøre et saadant Skridt, og om den politiske Situation ikke blot i vort Land, men i hele Europa er saaledes, at der kan være Grund til at vente et heldigt Resultat for den folkelige Sag af et saadant Skridt. Endskjøndt man jo ganske vist maa tage Ordet her med den Følelse, at man ikke influerer det Allermindste paa den Afstemning, som vil komme, har jeg dog ikke villet undlade at udtale min Mening om Sagen her ved denne Leilighed, og det fordi det fornemlig er mine Standsfeller, der støtte det Foretagende, som man nu er isærd med at gjøre. Jeg har ikke villet, at Historien i sin Tid skal kunne sige, at der ikke ogsaa fra denne Samfundsklasse hævdede sig en advarende Røst mod at gjøre et saa voveligt Skridt. Naar jeg da nu skal tillade mig at kaste et Blik paa, hvorledes den politiske Situation er her i Landet, forekommer det mig, at den er saaledes, at hvad Demokratiet's Indflydelse paa Statens Fusholdning angaar, har den aldrig været større, siden vi fik den frie Forfatning, end den har været siden Grund-

lovsforandringen af 1866. Før Grundlovs-Indskrænkningen i 1855 var Kongerigets Rigsdag til en vis Grad bunden ved Hensynet til de $\frac{2}{5}$ af Monarkiet, over hvis Finanser den ingen Raadighed havde, og efter Grundlovs-Indskrænkningen i 1855 svandt Rigsdagens Myndighed over Statens Finanser jo ind til noget forholdsvis Ubetydeligt, idet de største og vigtigste Poster henlagdes under en anden Forsamling. Det var først ved Grundlovsforandringen i 1866, at Rigsdagen igjen fik sin fulde Raadighed over Rigets samtlige Finanser, og Folkethinget har siden den Tid uhindret af Hensyn til noget Andet, end hvad det fandt at være i Statens Interesse, kunnet bevilge, hvad det fandt det rigtigt at bevilge, og negte, hvad det fandt det rigtigt at negte, og dets Beslutninger ere bleve respekterede. Der kan derfor ikke være Sandhed i den Paastand, der saa ofte er udtalt, at det er et lille begunstiget Mindretal, der regjerer Landet; thi en Forsamling, der er udgaaet af det hele Folk, og som har en saa stor Indflydelse paa Rigets Finantsforvaltning, som denne Forsamling har, er i en meget væsentlig Grad meddelagtig i at regjere Landet. Det var derfor ogsaa en Overraskelse for mig i gaar at høre, at den ærede Folkethingsmand for Præstø Amt's 6te Valgfreds (Bojsen) kunde tale om at sammenligne denne Forsamlings Stilling med en raadgivende Stændersforsamlings Stilling. Der er jo ikke den fjerneste Lighed derimellem. Var ikke Forholdet under den raadgivende Stændersforsamling saaledes, at der som oftest intet Hensyn blev taget til dens Raad, og er ikke Forholdet under de forhaandenværende Forhold det, at Folkethingets Bevillinger eller Afslag paa Bevillinger stedsere bleve respekterede? Og ser man nu hen til den øvrige Lovgivning, saa er det vel saa, at dette Thing ikke alene ved sin Villie kan sætte Love igjennem, men maa søge at opnaa Overenskomst med de andre Dele af Lovgivningsmagten, men have vi dog ikke siden Grundlovsforandringen i 1866 opnaaet meget betydelige Reforme? Have vi ikke faaet meget betydelige Reforme paa det kommunale Omraade? Have vi ikke faaet Valgmenighedsloven? Have vi endelig ikke faaet Særloven og den sig dertil sluttende Børnepligtslov, hvorved den almindelige Børnepligt for første Gang blev fuldt indført her i Landet, idet Stillingsvæsenet blev affaftet? Nu vil man maasse sige: Det var under en anden Regjering. Men, mine Herrer, var det Flertal, som nu stiller sig i Opposition til denne Regjering, ikke ogsaa i Opposition til den daværende Regjering? Har det ikke ogsaa villet gjøre gjældende, at det ved en Afstemning her i Thinget tvang den daværende Regjering til at træde af? Vi have ogsaa under denne Regjering kunnet have en Præstestømningslov, have været saa nær ved at kunne faae den, at nogle saa Dages Forkængelse af Thingets Samling kunde have gjort Sagen klar. (Stemmer)